

فناوری و سخت‌تر شدن دور زدن تحریم‌ها

فرصت‌های پایانی دیپلماسی

با شمارش معکوس برای فعال شدن مکانیسم ماشه و بازگشت تحریم‌های سازمان ملل، ایران در معرض فشاری کم‌سابقه قرار می‌گیرد. رحمن قهرمان‌پور در گفت‌وگو با اکوایران با اشاره به این که «تاب‌آوری داخلی نسبت به گذشته کاهش یافته» هشدار داد که اثرگذاری تحریم‌های جدید به مراتب سنگین‌تر از دوره‌های پیشین خواهد بود و تنها دیپلماسی دقیقه ۹۰ در مجمع عمومی سازمان ملل می‌تواند روزنه‌ای برای مهار این بحران باقی بگذارد.

به گزارش اکوایران، با رد قطعنامه‌ای که خواستار رفع دائمی تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران بود، شورای امنیت عملاً مسیر بازگشت تحریم‌های پیشین را هموار کرد و شرایط را برای تهران به شدت پیچیده ساخت. بر اساس سازوکار «مکانیسم ماشه» یا همان اسنپ‌ک، تنها یک هفته تا فعال شدن کامل این روند باقی مانده است؛ فرآیندی که می‌تواند تمامی تحریم‌های شورای امنیت را به حالت پیشین بازگرداند و ایران را در موقعیتی حساس قرار دهد.

در چنین فضایی، پرسش کلیدی این است که ایران در این فرصت محدود چه اقداماتی می‌تواند انجام دهد و در صورت بازگشت تحریم‌ها چه شرایطی در انتظار کشور خواهد بود.

با رد قطعنامه لغو دائمی تحریم‌های ایران در شورای امنیت، پرونده هسته‌ای تهران بار دیگر به نقطه‌ای حساس بازگشته است؛ نقطه‌ای که قاسم مجبعلی در گفت‌وگو با اکوایران آن را «دقیقه ۹۰ دیپلماسی» نامید. به گفته‌او، ایران در آستانه قرار گرفتن ذیل فصل هفتم سازمان ملل قرار دارد؛ وضعیتی که اگر فرصت‌های محدود مذاکره از دست برود، می‌تواند تبعات سنگینی برای کشور داشته باشد.

رحمن قهرمان‌پور، کارشناس مسائل بین‌الملل، در گفت‌وگو با اکوایران در برنامه «بتیر یک» با اشاره به نشست پیش‌روی مجمع عمومی سازمان ملل متحد، این رویداد را یک امکان دیپلماتیک توصیف می‌کند: ایران جلسه مجمع عمومی سازمان ملل را در پیش دارد؛ نشست‌ی که سالانه برگزار می‌شود و رهبران جهان معمولاً در سطوح مختلف در آن حضور پیدا می‌کنند. این اجلاس یک فرصت دیپلماتیک است و شاید ایران بتواند در آنجا طرح خود را ارائه کرده و به توافقی دست یابد؛ هرچند می‌دانیم که رسیدن به چنین توافقی بسیار دشوار است.

رئیس سازمان بازرسی کل کشور:

بیش از ۸۰ درصد نامه‌های سازمان بازرسی به صورت عادی و غیر محرمانه ارسال می‌شوند

رئیس سازمان بازرسی درباره حذف مهر محرمانه از مکاتبات سازمان بازرسی تصریح کرد: پس از تاکید رئیس قوه قضاییه، پیش‌فرض مهر محرمانه از تمام نامه‌ها حذف شد و در حال حاضر بیش از ۸۰ درصد نامه‌ها به صورت عادی ارسال می‌شوند و ممکن است در رسانه‌ها نیز منتشر شوند، مگر در موارد خاص که طبق تبصره ۲ ماده ۲ قانون شفافیت یا مقررات مربوط به طبقه‌بندی اسناد، انتشار آنها محدود شود.

به گزارش ایلنا، ذبیح‌الله خدایان، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، در حاشیه نشست تخصصی شفافیت و رفع تعارض منافع در جمع خبرنگاران، گفت: طبق قانون شفافیت که سال گذشته تصویب و ابلاغ شد، دستگاه‌های اجرایی چهار ماه فرصت داشتند تا اقدامات لازم را انجام دهند.

وی تصریح کرد: ما در سازمان بازرسی وظیفه داریم وضعیت اجرای این قانون را رصد کنیم و بررسی کنیم که دستگاه‌ها تا چه میزان به تعهدات خود عمل کرده‌اند.

خدائیان با اشاره به سند تحول قوه قضاییه گفت: شناسایی موقعیت‌های تعارض منافع و پیگیری اجرای قوانین مرتبط با شفافیت از جمله وظایف سازمان بازرسی است.

وی گفت: در کشور هم قوانین و مقررات متعدد و هم فرامین مقام معظم رهبری در زمینه مبارزه با فساد و ایجاد شفافیت وجود دارد که بخش‌هایی از آن اجرا شده و بخش‌های مهمی هنوز به مرحله اجرا نرسیده است.

رئیس سازمان بازرسی کل کشور درباره قانون شفافیت قوا خاطرنشان کرد: طبق این قانون تمام اطلاعات مربوط به کارگزاران، قرارداده‌ا، نحوه صدور مجوزها و امتیازها، موافقت اصولی‌ها و همچنین قوانین و مقررات دستگاه‌ها باید در دسترس عموم قرار گیرد. اگر دستگاهی مدعی باشد انتشار برخی اطلاعات مغایر امنیت عمومی یا مصالح کشور است، این موارد باید در کارگروه موضوع تبصره ۲ ماده ۲ مطرح و تصمیم‌گیری شود.

وی ادامه داد: مسئولان دستگاه‌ها باید هرچه سریع‌تر نسبت به اجرای قانون اقدام کنند و هیچ دستگاهی نمی‌تواند بدون طرح در کارگروه، از انتشار اطلاعات خودداری کند.

خدائیان درباره میزان اجرای قانون شفافیت گفت: اجرای این قانون هنوز به صورت کامل انجام نشده است. برخی دستگاه‌ها اقداماتی را انجام داده‌اند و ما همچنان در حال رصد و ارزیابی میزان اجرای آن هستیم. اطلاعات نهایی پس از خوداظهاری دستگاه‌ها و راستی‌آزمایی اعلام خواهد شد و در جشنواره‌ای که هجدهم آذرماه برگزار می‌شود، دستگاه‌های برتر معرفی خواهند شد.

وی در توضیح اهمیت شفافیت و رفع تعارض منافع گفت: فساد در جایی اتفاق می‌افتد که پنهان باشد و کسی آن را نبیند. شفافیت محیط را روشن کرده و مانع فساد می‌شود. تعارض منافع نیز زمانی رخ می‌دهد که منافع شخصی فرد با منافع عمومی در تضاد باشد و اغلب افراد منافع شخصی را ترجیح می‌دهند. رفع این تعارض باعث پیشگیری از وقوع جرم می‌شود.

رئیس سازمان بازرسی درباره حذف مهر محرمانه از مکاتبات سازمان بازرسی تصریح کرد: پس از تاکید رئیس قوه قضاییه، پیش‌فرض مهر محرمانه از تمام نامه‌ها حذف شد و همکاران موظف شدند نامه‌ها را به صورت عادی و غیرمحرمانه ارسال کنند. در حال حاضر بیش از ۸۰ درصد نامه‌ها به صورت عادی ارسال می‌شوند و ممکن است در رسانه‌ها نیز منتشر شوند، مگر در موارد خاص که طبق تبصره ۲ ماده ۲ قانون شفافیت یا مقررات مربوط به طبقه‌بندی اسناد، انتشار آنها محدود شود.

دوشنبه / ۳۱ شهریور ۱۴۰۴ / شماره ۲۰۴۵

فناوری و سخت‌تر شدن دور زدن تحریم‌ها

فرصت‌های پایانی دیپلماسی

او در ادامه گفت: زمانی که ایران در سال ۱۳۸۵ و پس از بیانیه ۱۶۹۶ نخستین بار تحت تحریم قطعنامه ۱۷۳۷ قرار گرفت، شاید توان تاب‌آوری حکومت و جامعه در برابر فشارها بیشتر بود. اما امروز، پس از سال‌ها تحریم، وضعیت متفاوت است و می‌توان گفت کشور در مسیری شبیه به کوبا حرکت می‌کند؛ یعنی زیرساخت‌ها به دلیل فقدان سرمایه‌گذاری خارجی به تدریج تضعیف و حتی دچار اضمحلال می‌شوند. در سطح سیاسی نیز، تحریم‌های طولانی می‌توانند نارضایتی‌های اجتماعی و سیاسی را تشدید کنند.

قهرمان‌پور افزود: بنابراین گزاره‌ای که می‌گوید این تحریم‌ها چیز تازه‌ای نیستند، دیگر قابل دفاع نیست. شرایط ما دیگر مانند سال ۱۳۸۵ نیست؛ جامعه، حکومت، زیرساخت‌ها، و روابط میان مردم و دولت دستخوش تغییر شده و تاب‌آوری

پیامدی برای ایران خواهد داشت. قهرمان‌پور تأکید می‌کند: تحریم‌ها در کوتاه‌مدت یک اثر دارند و در بلندمدت اثری دیگر. وقتی کشوری برای مدت طولانی تحت تحریم قرار می‌گیرد، تاب‌آوری و توان تحمل آن—چه در سطح حکومت و چه در میان مردم—کاهش می‌یابد. اصطلاحاً گفته می‌شود اثرگذاری تحریم‌ها با گذشت زمان بیشتر می‌شود.

در پاسخ به این پرسش که بازگشت تحریم‌ها چه پیامدی برای ایران خواهد داشت، قهرمان‌پور تأکید می‌کند: تحریم‌ها در کوتاه‌مدت یک اثر دارند و در بلندمدت اثری دیگر. وقتی کشوری برای مدت طولانی تحت تحریم قرار می‌گیرد، تاب‌آوری و توان تحمل آن—چه در سطح حکومت و چه در میان مردم—کاهش می‌یابد. اصطلاحاً گفته می‌شود اثرگذاری تحریم‌ها با گذشت زمان بیشتر می‌شود.

این کارشناس مسائل بین‌المللی: یکی از عوامل

سپاه در بیانیه‌ای به مناسبت آغاز هفته دفاع مقدس:

هرگونه خطای محاسباتی جدید دشمن، پاسخ مهلک و عبرت آموز دیگری به همراه خواهد داشت

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بیانیه‌ای به مناسبت آغاز هفته دفاع مقدس تاکید کرد که در صورت بروز هرگونه خطای محاسباتی جدید و تجاوزگری از سوی دشمن، جمهوری اسلامی ایران با دست برتر ابتکار عمل را در میدان نبرد در اختیار خواهد داشت و پاسخ مهلک و عبرت آموز دیگری به او خواهد داد.

به گزارش روز یکشنبه ایرنا از سپاه نیوز، متن بیانیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به مناسبت فرارسیدن هفته دفاع مقدس به شرح ذیل است:

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم
هفته دفاع مقدس در حقیقت جشن پیروزی مقاومت مردمی است، یادآوری‌ی درخشان‌ترین فصل‌های تاریخ انقلاب اسلامی و مایه سربلندی کشور و مولد مقاومت در مقیاس جهانی است، دفاع مقدس فصلی است که در آن ملت ایران با تکیه بر ایمان، وحدت و رهبری الهی، توانست تجاوز همه‌جانبه و جهانی دشمن علیه تمامیت ارضی ایران، انقلاب و نظام اسلامی را ناکام سازد و عزت، استقلال و تمامیت ارضی کشور را با شکوه حفظ کند.
عظمت دفاع مقدس زمانی مشخص می‌شود که هرگاه به نتایج جنگ های قبل از آن، فکر می‌کنیم جز تسلیم، شکست و حقارت سیاسی، اجتماعی و از دست دادن سرزمین، دستاوردی دیگری را بیاد نمی‌آوریم. در ۳۷ سال پس از دفاع مقدس، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی با الهام از درس ها و دستاوردهای دفاع مقدس و هدایت های رهبر معظم انقلاب اسلامی و فرمانده کل قوا حضرت امام خامنه ای، در مقیاس جنگ‌های جهانی به سطح موثری از خودکفایی، بازدارندگی و آمادگی رزمی رسید که جلوه هایی از آن را همگان در دفاع مقدس ۱۲ روزه شاهد بودند.
در هنگامه گرامیداشت آغاز چهل و هجمین سال دفاع مقدس که با موسم دفاع مقدس ۱۲ روزه، تجلیگاه وحدت و انسجام ملی و شکست و ناکامی متجاوزین صهیونی و آمریکایی در دستیابی به اهداف پلید و شیطنانی علیه انقلاب و نظام

با رد قطعنامه‌ای که خواستار رفع دائمی تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران بود، شورای امنیت عملاً مسیر بازگشت تحریم‌های پیشین را هموار کرد و شرایط را برای تهران به شدت پیچیده ساخت

سخن نخست

مکانیسم ماشه و فرصت‌های از دست‌رفته

ادامه از صفحه یک
اما متأسفانه وقتی فرصت‌ها را از دست دادیم، تحولاتی رخ داد که جایگاه و نقش اروپا در روند مذاکرات هسته‌ای ایران تغییر کرد.

تا حدود دو سال پیش، حتی یک سال بعد از حمله روسیه به اوکراین، اروپایی‌ها همچنان نقش «پلیس خوب» را در مذاکرات ایفا می‌کردند؛ به عبارت دیگر، آنها بیشتر در جایگاه میانجی در روند مذاکرات بودند. اما موضوع برنامه هسته‌ای ایران از همان ابتدا با دوگانه‌ی «امتیاز در برابر همکاری» یا «تهدید در برابر مقاومت» مطرح بود.

ایران همواره می‌دانست که اگر بخواهد برنامه هسته‌ای خود را پیش ببرد، باید در چارچوب سازوکارهای حاکم بر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی عمل کند. با وجود این آگاهی، متأسفانه بسیاری از اقداماتی که لازمه‌ی همکاری با غرب بود انجام نشد و فرصت‌های زیادی از دست رفت.

بعد از جنگ اوکراین، روابط اروپا با ایران تغییر اساسی کرد. تا قبل از آن، برنامه هسته‌ای ایران یکی از موضوعات مورد توجه بود، اما پس از جنگ، به یک «مسأله امنیتی» تبدیل شد. اگر پیش‌تر اروپایی‌ها بیشتر به موضوعات حقوق بشر و دموکراسی در ایران می‌پرداختند، حالا پرونده هسته‌ای به دغدغه اصلی آنها بدل شد. اروپایی‌ها به دنبال آن بودند که در چارچوب چندجانبه‌گرایی به توافقی برسند؛ برجام نتیجه همین تلاش‌ها بود. حتی پس از خروج آمریکا از برجام، اروپا به‌رغم عمل نکردن به وعده‌های اقتصادی، از نظر سیاسی به حفظ آن پایبند ماند.

اما ایران در این میان انسجام داخلی لازم را نداشت. مجلس، شورای عالی امنیت ملی هماهنگ عمل نکردند. بازگشت علی لاریجانی به شورای عالی امنیت ملی می‌توانست نشانه‌ای از نیاز به انسجام داخلی و ابتکار عمل‌های جدید باشد، اما انتظارات برآورده نشد. اقدامات برخی نمایندگان مجلس و مصوبات محدودکننده علیه آژانس در حالی تصویب می‌شد که هم‌زمان دیپلمات‌های ایرانی در حال مذاکره بودند.

شرایط بعد از جنگ ۱۲ روزه هم بسیار تغییر کرد. بسیاری از معادلات سیاسی، امنیتی و سایبری علیه ایران دگرگون شد، اما برخی همچنان در فضای توهم «اوقدرتی» باقی ماندند. در نتیجه، ابتکار عملی جدی در حوزه دیپلماسی صورت نگرفت و همین زمینه‌ساز فعال شدن «مکانیسم ماشه» شد. اروپایی‌ها همان مطالباتی را از ایران داشتند که آمریکا و اسرائیل مطرح می‌کردند.

اکنون تنها چرخ‌دور تا موعد بازگشت تحریم‌ها باقی مانده است. تنها فرصت ایران در این مدت نشست مجمع عمومی سازمان ملل است. اروپایی‌ها معتقدند حتی توافقات ایران با آژانس نیز قابل اعتماد نیست. بحث بر سر سرنوشت حدود ۴۰۰ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده نمونه‌ای از همین بی‌اعتمادی است.

در این شرایط سفر مسعود پزشکیان، رئیس جمهور اسلامی ایران، به نیویورک اهمیت دارد، باید دید آیا آقای رئیس جمهور می‌تواند در سطح بین‌المللی پیام انسجام و ابتکار عمل ایران را منتقل کند یا خیر.

برخی معتقدند شاید در روزهای آینده یک توافق موقت حاصل شود؛ توافقی که شامل تعلیق بخشی از غنی‌سازی یا تعیین تکلیف ذخایر اورانیوم باشد. مذاکرات پنهانی ایران و آمریکا همواره وجود داشته و احتمالاً همچنان ادامه دارد؛ هرچند سطح و شکل آن تغییر کرده است.

در خصوص احتمال جنگ ایران و اسرائیل نیز باید گفت که این احتمال دور از ذهن نیست. نتایج‌و به دنبال استفاده از فرصت‌هاست و می‌داند که زمان زیادی ندارد. هرچه به پایان سال نزدیک‌تر شویم، احتمال یک اقدام نظامی کاهش می‌یابد، اما هرگز به صفر نمی‌رسد. اسرائیل همواره به دنبال حذف محور مقاومت است و ایران را در قلب آن می‌داند.

فعال شدن مکانیسم ماشه نیز بیش از هر چیز نتیجه‌ی لابی‌گری اسرائیل است. شاید در کوتاه‌مدت به زیان ایران باشد، اما در بلندمدت، جایگاه اروپا به‌عنوان میانجی تضعیف خواهد شد. ایران ظرفیت‌های ژئوپولیتیکی، جمعیتی و نظامی‌ای دارد که نمی‌توان آن را با کشورهایی مانند سوریه یا لبنان مقایسه کرد.

به طور کلی، وضعیت کنونی محصول از دست رفتن فرصت‌ها، نبود انسجام داخلی و فشارهای خارجی است. در روزهای باقی‌مانده باید دید آیا امکان یک توافق موقت یا حداقل ابتکار دیپلماتیک برای کاهش فشارها وجود دارد یا خیر.

اخبار

با صدور اطلاعیه‌ای مهم

شورای عالی امنیت ملی: مسیر همکاری با آژانس تعلیق خواهد شد

شورای عالی امنیت ملی با صدور اطلاعیه‌ای مهم اعلام کرد که با اقدامات نسنجیده ۳ کشور اروپایی در مورد مساله هسته‌ای ایران علیرغم همکاری‌های وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با آژانس بین المللی انرژی اتمی و همچنین ارائه طرح‌هایی برای حل و فصل موضوع، عملاً مسیر همکاری با آژانس دچار تعلیق خواهد شد.

به گزارش ایرنا از دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی، شورای عالی امنیت ملی به ریاست مسعود پزشکیان رئیس جمهور اسلامی ایران تشکیل جلسه داد و در مورد وضعیت منطقه و ماجراجویی‌های رژیم صهیونیستی بحث و تبادل نظر انجام شد.

در این جلسه تاکید شد که سیاست جمهوری اسلامی ایران در شرایط فعلی همکاری هرچه بیشتر برای ایجاد صلح و ثبات در منطقه خواهد بود.

همچنین اقدامات برخی کشورها در صحنه بین المللی که در زمینه‌های عملیات نظامی و تحریم‌ها مطرح شده است مورد واکاوی قرار گرفت، از جمله درباره اقدامات نسنجیده ۳ کشور اروپایی در مورد مساله هسته‌ای ایران بحث و بررسی انجام و اعلام شد که علیرغم همکاری‌های وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با آژانس بین المللی انرژی اتمی و همچنین ارائه طرح‌هایی برای حل و فصل موضوع، عملاً مسیر همکاری با آژانس دچار تعلیق خواهد شد.

همچنین به وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران ماموریت داده شد در چارچوب تصمیمات شورای عالی امنیت ملی برای حفظ منافع ملی کشور به رایزنی‌های خود ادامه دهد.

در این جلسه همچنین از اقدام سنجیده قوه قضاییه بابت عفو زندانیان که کمک به همبستگی ملی می‌کند، تشکر شد.

شورای اسلامی در پیامی به مناسبت قهرمانی تیم ملی کشتی فرنگی کشورمان نوشت:
دستیابی به این جایگاه شگرف جز با تلاش، برنامه‌ریزی، غیرت و توسل ورزشکاران، مدیران و دست‌اندرکاران این رشته ممکن نبود و به خوبی هم‌افزایی تعهد و تخصص در کنار یکدیگر را به نمایش گذاشت تا دل مردم ایران را شاد کند و چراغ امید را در مقابل نسلی از جوانان روشن کند.
وی اضافه کرد: این افتخار، ظرفیت ایران اسلامی را به تصویر کشید و به جوانان و مدیران ما نشان

ایران را در تمامی عرصه‌ها خواستارم.